

SZAKMAIELOKÉSZÍTÉS AZ AGRÁRSZAKTERÜLETRE „A”-változat

9. évfolyam

Agrárágazati előkészítő ismeretek	111 óra
Agrárágazati előkészítő gyakorlatok	<u>111 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	222 óra

AGRÁRÁGAZATIELOKÉSZÍTŐ ISMERETEK

Évi óraszám: 111 óra

Célok és feladatok

Az „A” változatú kerettanterv célja alapvetően azoknak a funkcionális készségeknek, képességeknek a fejlesztése, amelyek a szakképzésbe való belépéshez feltétlenül szükségesek. A tanulók elméleti hiányosságainak pótlása ezt a célt szolgálja.

Az *Agrárágazati előkészítő ismeretek* oktatásának alapvető célja a szakterület általános ismereteinek elsajátítása, összefüggéseinek bemutatása, a készségek, képességek fejlesztése, valamint olyan tudás, ismeretrendszer, alkalmazási képességek kialakítása, amely megalapozza és formálja a szakmacsoportok tevékenységeihez illeszkedő szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és a csoportos tevékenységekre.

A szakterületek sokszínű, aktív tanulói magatartást és tanulási élményeket is eredményező bemutatásával keltse fel érdeklődésüket a szakmacsoportok iránt, segítse őket egyéni életpályájuk reális megtervezésében.

Mutassa be a mezőgazdaság és az élelmiszeripar történetét, sokszínűségét, fontosságát, jelentőségét, helyét a magyar nemzetgazdaságban, segítse a pályaválasztás megalapozását az érzelmi kötődés megteremtésével. Mutassa be táplálkozási szokásainkat, hívja fel a figyelmet a táplálkozás élettani hatására.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai tantárgyak tanulásához szükséges képességei, így különösen az ismeretelemző-értékelő gondolkodás, a tapasztalatszerzés és ismeretalkalmazás képessége, a szóbeli kommunikációs képességek.

A tantárgyi tevékenység során a tanulók szokjanak hozzá a tanuláshoz, az önálló és produktív feladatmegoldáshoz, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

A szakmai tanulmányi tevékenység által alakuljon ki, fejlődjön és erősödjön a szakmához, a választott munkához, életpályához való kötődés.

A tanulók lássák meg a környezetet, a technika, a szakma mögött az embert és a természetet, tiszteljék azok értékeit.

A tanulók a feladatok megoldásában, valamint a további szakmai tanulmányaik során alkalmazzák a tanult ismereteket, eljárásokat, módszereket, ismerjék fel a tanult eljárásokat, az anyagok tulajdonságait, előállításuk módját, felhasználási lehetőségeit, tudásuk alapján tudjanak véleményt alkotni tényekről, információkról, tudják a tapasztalataikat összevetni a tanult ismereteikkel, elemezni adott szempontok szerint.

Belépő tevékenységformák

Feladattal vezetett elemzés írásos, képi és elektronikus ismeretforrások felhasználásával, beadásra szánt beszámoló készítése.

A fizikában, kémiában, matematikában tanult ismeretek rendszerezése, ismétlése.

Információk gyűjtése a tanulók szakirányú tapasztalatainak felhasználásával és kiadványok, szakmai folyóiratok, szakkönyvek segítségével.

Megfigyelési szempontok alapján történő ismeretszerzés. (A tanult ismeretek, törvényszerűségek felismerése a hétköznapi életben és a mezőgazdasági üzemek látogatása során. A különböző szakmák közötti hasonlóságok és különbségek felfedezése.)

Önálló tapasztalatszerzéssel egyszerű összefüggések, törvényszerűségek felismerése.

A mezőgazdasági termelés kialakulása és fejlődése

Témakörök	Tartalmak
A mezőgazdasági termelés kezdete és fejlődése	Mezőgazdaság az őskorban. A birtokrendszer kialakulása. Magyarország mezőgazdasága a feudalizmusban. A földtulajdon változása, a parasztbirtokok kialakítása.
A 20. század mezőgazdasága és a magyar modell	Az első világháború hatása a mezőgazdaságra. Eredmények a két világháború között. Az agrárágazat helyzete a második világháború után. Az agrárágazat helye, szerepe 1960 és 1990 között.
Agrárátalakulás 1990 után és a mezőgazdaság helye a nemzetgazdaságban	Az üzemi struktúra átalakulása. A szövetkezeti rendszer felbomlása. Az állami gazdaságok átalakulása. Az egyéni gazdálkodás újraindítása. Új mezőgazdasági szervezetek kialakulása. A mezőgazdaság szerepe a falu életében, a fejlődés lehetőségei. Feladatok az EU-csatlakozás előtt. A mezőgazdaság viszonya a többi termelő ágazathoz.
A mezőgazdaság ágazatai	Állattenyésztés. Növénytermesztés. Kertgazdálkodás. Erdő- és vadgazdálkodás.

Az élelmiszer-termelés kialakulása és fejlődése

Témakörök	Tartalmak
Az élelmiszertermelés a 20. század előtt és fejlődése a századunkban	Élelmiszer-termelés a középkorban, a 18—19. században és századunkban.
A magyar élelmiszeripar helyzete 1990 után és helye a nemzetgazdaságban	Privatizáció, a nagyüzemek átalakulása. Az élelmiszer-ellátás mint stratégiai feladat. Az agrárszakták közötti kapcsolatok. Feladatok az EU-csatlakozás előtt.
Az élelmiszeripar ágazatai	Növényi termékeket feldolgozó iparok. Állati termékeket feldolgozó iparok.

Táplálkozási alapismeretek

Témakörök	Tartalmak
Táplálkozási ismeretek	Növényi eredetű élelmiszerek. Állati eredetű élelmiszerek. Táplálkozási szokásaink. Tápanyagaink energiatartalma.
Az élelmiszerek élettani hatása és a környezetszennyezés	Az élelmiszerek élettani hatása. A levegőszennyezés és a víz fertőzöttsége.

Munka- és környezetvédelem, higiénia

Témakörök	Tartalmak
Munkavédelmi alapfogalmak	A munkavédelem fogalma, fő területei. A baleset fogalma és megelőzésének szabályai. Foglalkozási ártalmak.

Témakörök	Tartalmak
Környezetvédelmi alapfogalmak	Környezetvédelem a mezőgazdaságban és az élelmiszeriparban.
Higiénia	Fogalma, területei. Személyi higiénia. Tisztító- és fertőtlenítőszer.
Elsősegélynyújtás	Sérülésnél, csonttörésnél, égési sérülésnél, mérgezésnél, eszméletvesztéskor.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók mutassák be a mezőgazdasági termelés és az élelmiszer-feldolgozás kialakulásának főbb szakaszait, jelenlegi állapotának néhány ismervét, helyesen értelmezzék a tanult fogalmakat.

Helyesen rendeljenek össze mezőgazdasági alapanyagokat és feldolgozott élelmiszereket.

Mutassák be a saját és környezetük táplálkozási szokásait, a tanultak felhasználásával mondjanak azokról véleményt.

Helyesen rendeljenek össze leírt táplálkozási szokásokat a tanult élettani hatásokkal.

Ismertessék a munka- és környezetvédelem, higiénia alapszabályait.

AGRÁRÁGAZATELOKÉSZÍTŐGYAKORLATOK

Évi óraszám: 111 óra

Célok és feladatok

Az „A” változatú kerettanterv célja alapvetően azoknak a funkcionális készségeknek, képességeknek a fejlesztése, amelyek a szakképzésbe való belépéshez feltétlenül szükségesek. Ezt a célt szolgálja — megfelelő tanulói aktivitás mellett — a tanulók fejlettebb gyakorlati készségeinek, képességeinek továbbfejlesztése.

Az *Agrárágazati előkészítő gyakorlatok* oktatásának alapvető célja a szakterületek általános gyakorlati ismereteinek elsajátítása, összefüggéseinek bemutatása, a manuális készségek, képességek, az érzékelés, a mozgások fejlesztése, valamint olyan tudás, ismeretrendszer és alkalmazási képességek kialakítása, amely megalapozza és formálja a szakmacsoportok tevékenységeihez illeszkedő szemléletet. Készítse fel a tanulókat az önálló és a csoportos tevékenységekre.

A *Készségfejlesztő gyakorlatok* a szakterület gyakorlati alapjainak sokszínű, aktív tanulói magatartást és tanulási élményeket is eredményező bemutatásával keltsék fel a tanulók érdeklődését a szakmacsoportok iránt, segítsék őket egyéni életpályájuk reális megtervezésében. Járuljanak hozzá a munka, a biztonságos munkavégzés megismeréséhez, a szabálykövető magatartás kialakulásához.

Fejlesztési követelmények

A tantárgy tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai gyakorlatok elvégzéséhez szükséges képességei, így különösen az ismeretalkalmazó, szintetizáló gondolkodás, az önálló tapasztalatszerzés képessége, a gyakorlati feladatmegoldó képesség.

A tanulók a szóbeli kommunikációban használják helyesen a tanult kifejezéseket, értsék az alapfogalmakat, folyamatosan bővítsék szókincsüket, tudjanak leírásokat, szakirodalmat, más információforrásokat használni, értelmezni.

A tantárgyi foglalkozásokon szokjanak hozzá az önálló és produktív munkavégzéshez, érezzék meg a munka eredményeinek, sikereinek értékét, örömet, alakuljon ki bennük az eszközök szakszerű használatának az igénye, a felelősségérzet egymás iránt, a társakkal való együttműködési képesség.

Munkájuk során fejlődjön vizuális érzékelésük, figyelemösszpontosító képességük, munkabírásuk, kez ügyességük, finomodjanak a mozdulataik, munkavégzésük legyen egyre fegyelmezettebb, pontosabb, törekedjenek a hibátlan munkavégzésre, fogadják el annak fontosságát.

Tanulják meg beosztani a rendelkezésükre álló időt, sajátítsák el az eszközök balesetmentes, biztos használatát, maradéktalanul tartsák be a munkavédelmi szabályokat.

A tantárgyi tevékenység által erősödjenek bennük a kötelességtudat, a felelősségérzet, a mások munkájának, eredményeinek, teljesítményeinek tisztelete, a tanulási motiváció.

Ismerjék meg, fogadják el és tudatosan alkalmazzák a gyakorlati tevékenységek végzéséhez szükséges szabályokat, magatartásformákat.

A tanulók legyenek képesek a tanult kézi műveleteket önállóan elvégezni, az eszközöket célszerűen és szakszerűen használni, ismerjék meg a tanult eljárásokat, felhasznált anyagokat. Legyenek képesek ismereteiket alkalmazni, tapasztalataikat felhasználni gyakorlati munkájuk, illetve későbbi tanulmányaik során.

Belépő tevékenységformák

Egyszerűbb mérések és kísérletek elvégzése, eredményeik értelmezése.

A fizikai és kémiai változások megkülönböztetése.

Egyszerűbb fizikai, kémiai számítások alkalmazása.

Termékek használati utasításainak értelmezése.

A tanult fizikai mennyiségek mértékegységeinek ismerete és helyes használata, a mindennapi életben használt fizikai mennyiségek nagyságának becslése.

Az agrárágazatban előforduló ártalmak, az elhárítási lehetőségek és a megelőzési módok ismerete.

Az elsősegélynyújtás gyakorlása, a testi tünetek felismerése, elemzése, a test mozgatása, elhelyezése, kezelése, ellátási elemek kipróbálása, kötözések stb.

Laboratóriumi alapgyakorlatok

Témakörök	Tartalmak
A laboratóriumok feladatai, előírásai	Munkaszabályok a laboratóriumban. Baleset-megelőzés, elsősegélynyújtás.
Laboratóriumi eszközök	Üveg- és porceláneszközök. Fémeszközök. Műszerek és mérőeszközök.
Fontosabb vegyszerek	Savak. Lúgok. A vegyszerek ártalmi. Mérgező anyagok.
Fizikai mennyiségek mérése	Hosszúságmérés. Területmérés. Tömegmérés. Térfogatmérés. Hőmérsékletmérés. Időmérés.
Egyszerű műveletek	Oldatkészítés. Szűrés.
Látogatás agrárágazati laboratóriumokban	Mezőgazdasági laboratórium. Élelmiszer-ipari laboratórium.

Szakmai számítások

Témakörök	Tartalmak
Nyersanyag-összetétel számítása	Szárazanyag-tartalom meghatározása. Víztartalom meghatározása.
Koncentrációsámítás	
Gazdasági számítások	Termékkihozatal. Nyereségszámítás. Veszteségszámítás.

Szakmai tanulmányút

Témakörök	Tartalmak
Üzemlátogatás	Mezőgazdasági, illetve élelmiszer-ipari üzem működésének tanulmányozása. A mezőgazdasági, élelmiszer-ipari termelés higiéniai és munkavédelmi feladatai.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók előszóban mutassák be a mezőgazdasági, illetve élelmiszer-ipari laboratóriumokban folyó alapvető tevékenységeket, az ott felhasznált anyagokat és eszközöket.

Mérés előtt becsülik meg a mérendő értékeket, önállóan végezzenek el alpméréseket, szakszerűen használják a tanult mérőeszközöket, hibátlanul használják és váltásuk át egymásba az SI mértékegységeket.

Üzemlátogatások során legyenek képesek jelenségek, események megfigyelésére, értelmezésére és azokból a következtetések levonására, tapasztalataikat adott követelményeknek megfelelően rögzítsék, dokumentálják.